

MAGYARI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

A kormány és magyar népkisebbség között létrejött egyezmény aláírása

A német kisebbség iskolaügyi segélyezése az országos költségvetésben

Bucuresti. Saját tud. A csütörtök délutáni bucaresti lapok már helyesbítve közölték a kormány és a magyarság képviselői között létrejött megegyezést, amelyen az aláírtak között **Bánffy Miklós** gróf, **dr. Szász Pál**, **Bethlen György** gróf mellett **Gyárfás Elemér** dr. is szerepel. A sajtóigazgatóság által szerda este kiadott hivatalos közleményben ugyanis,

amelyet a reggeli lapok közöltek, az aláírók közül tévedésből kimaradt a **Gyárfás** neve.

Bucuresti. Saját tud. **Petre Andrei** nemzetnevelésügyi miniszter csütörtökön kihallgatáson fogadta **Silviu Dragomir** kisebbségi kormánybiztost és **Hedrich szász** kiküldöttet, akikkel költségvetési kérdéseket tárgyalt, a német kisebbség iskola ügyével kapcsolatban.

Gafencu külügyminiszterrel tárgyalt Bucurestiben Henderson Arthur

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön Budapestről jövet, a román fővárosba érkezett **Arthur Henderson**, angol képviselő. A délután folyamán **Henderson** hosszas megbeszélést folytatott **Reginald Hoare** követvel. **Arthur Henderson**, aki a **Macdonald**-kormány külügy-

miniszterének fia, felveszi az érintkezést a romániai politikai és gazdasági személyiségekkel és szombat estig marad Bucurestiben. Egyébként **Henderson** csütörtökön kihallgatáson fogadta **Gafencu** külügyminiszter is.

Az olasz-jugoszláv baráti találkozó

A vadászvendégség után megbeszélések voltak Ciano gróf és Stojadinovics között. — Jugoszlávia nem csatlakozik a Komintern-ellenes egyezményhez, de továbbra is tartózkodó lesz a szovjet iránti politikája

Belgrádból jelentik: **Ciano** gróf és **Stojadinovics** vadászatának első napján háromszori hajtás történt. A vadászaton **Ciano** kívül még 30 vendég vett részt. A harmadik hajtásról visszatérve, **Stojadinovics** és **Ciano** a bélyei kastélyban másfélórás megbeszélést folytatott egymással. Ennek befejezése után **Stojadinovics** megmutatta **Ciano**nak a bélyei uradalmat. Az uradalom nagyságára és modern berendezésére jellemző, hogy területén 120 kilométernyi vasút és 190 kilométernyi hosszúságú telefon van.

AZ OLASZ LAPOK A TALÁLKOZÓRÓL.

Római jelentés szerint az olasz lapoknak Jugoszláviába küldött külön tudósítói hasábos cikkekben számolnak be **Ciano** látogatásáról. A *Giornale D'Italia*ban **Gayda** főszerkesztő beszámol a tanácskozások fontosságáról. Megál-

lapítja, hogy politikai tekintetben Jugoszlávia és Olaszország közt ma már nincsenek különbségek, sem megvitatásra váró kérdések. Így tehát **Ciano** látogatása során új egyezmény kötése nem várható.

A cikk még azt is fejtegeti, hogy Jugoszlávia egy esetleges francia-olasz viszály esetén semleges maradna, a szovjettel szemben pedig az az álláspontja, hogy nem lép be ugyan a Komintern-ellenes egyezménybe, de megőrzi továbbra is eddigi hűvös magatartását a Szovjet ellen. Magyarország és Jugoszlávia viszonyával foglalkozva **Gayda** megállapítja, hogy **Csáky** és **Ciano** között az olasz külügyminiszter budapesti látogatása alkalmával új együttműködés alapját rakta le, amelynek gyakorlati kifejlődéséről folytat most **Ciano** Jugoszláviában tárgyalásokat.

Angol államférfiak a Vatikánban

Róma, január hó.

(P. I.) **Neville Chamberlain**, Nagy-Britannia miniszterelnöke és **Lord Halifax** külügyminiszter a közelmúltban volt római tartózkodása idején ünnepélyes kihallgatáson jelent meg **XI. Pius** pápánál. A kihallgatás valóban a legünnepélyesebb, de egyben a legbensőségesebb keretek között történt meg. A kihallgatás jelentősége azonban korántsem merül ki a szokásos udvariasságban, de még a kölcsönös tiszteletadásban sem. Ha meg akarjuk érteni a kihallgatás jelentőségét, akkor a **Szentszék** és az Angol Birodalom mai, jelenlegi viszonyának keretében kell azt vizsgálnunk. Ilyen szempontból az angol államférfiak vatikáni látogatása őszinte és természetes kifejezése volt annak a barátságos kapcsolatnak, amely az Angol Birodalom és a **Szentszék** között fennáll különösen 1914 óta, amikor a diplomáciai kapcsolatot formálisan is kiépítették.

Azelőtt sem hiányoztak az összekötő körülmények. Az Angol Birodalom és uralkodói, ha nem is a diplomáciai kapcsolatok folytonosságával, de mégis mindig megtalálták a **Szentszék**hez a barátságos viszony szálait. Általában a kölcsönös bizalom és rokonszenv jellemzi a felmerülő kérdésekben tanúsított magatartást.

Igy akár az ünnepélyes alkalmakkor vagy nevezetesebb események alkalmával szokásos kölcsönös tiszteletadások, akár a részleges egyezmények, szerződések megkötésénél megnyilvánult jóakarát csak mélyíteni tudta a **Szentszék** és az Angol Birodalom barátságos viszonyát. Ilyen egyezmény volt például a **Malta-szigetek** püspökeinek a kinevezésére vonatkozó részleges konkordátum 1890-ben **Rampolla** bíboros államtitkár és **Simmons** tábornok, angol felhatalmazott küldött között.

Az esetleg felmerült nehézségeket is mindig könnyen le lehetett győzni a kölcsönös megértés szellemében. Emlékezhetünk az angol katolikus egyházszervezet visszaállítására **XI. Pius** pápa idejében, amikor ez a nagyfontosságú esemény pápa-ellenes közhangulatot idézett fel. Ezt az ellenséges közhangulatot azonban rövidesen a köztisztlet váltotta fel. Az idők jele az ma, hogy az angol uralkodó koronázásának egyik lényeges szertartását, a teljesen időszerűtlen katolikusellenes esküt ma már véglegesen törölték.

Angliában, vagyis az angolok európai törzsszállamában aránylag nem sok katolikus él. Ha azonban az egész világra kiterjedő Angol Birodalom katolikusainak a számát vesszük tekintetbe, akkor megértjük, hogy az angol kormány bölcsesége nem hagyja ki számításából a katolikusok által képviselt erőket.

XI. Pius pápa egyébként sohasem mulasztotta el, hogy akár írásban, akár ünnepélyes alkalmakkor elmondott beszédekben rá ne mutasson az angol katolikusok példás állampolgári magatartására. Így 1935-ben, **Fischer** püspök és **Moore Thomas** kancellár szenttéavatásának ügyében a **Szentaty**a arra mutatott rá egyik beszédében, hogy a két szent hősies erénye éppen a két legszentebb kötelesség ta-

lálkozásának a fényében ragyog: hűség mindhaláláig az Egyház iránt és hűség a hazához, népihöz, állampolgári kötelezettségükhöz.

A Szentszék és az Angol Birodalom barátságos viszonyának legkézzelcsérélhető bizonyítéka azonban az egyházi szervezet akadálytalan kiépítése. 1884-től kezdve van Indiában apostoli delegátus, akinek a székhelye ma Bangalore. 1899-ben Kanada kapott apostoli delegátust, azután New Foundland szigete is, Ottawa székhellyel; 1914-ben Ausztrália is apostoli delegátust kap Sidney székhellyel, 1922-ben Dél-Afrika Bloemfontein, 1930-ban Afrika angol gyarmatai Mombata székhellyel és végül, mintegy a többieknek a megkoronázásaképpen Nagy-Británia is London székhellyel Goodfrey püspök személyében, akit ebben a hónapban neveztek ki fontos hivatalába.

Afrika angol gyarmatainak missziós statisztikáját csak a napokban hozták nyilvánosságra. Az eredmények valóban vigasztalók és az adatok szerint ezek a missziók vezetnek eredmény dolgaiban az összes katolikus missziók között. A statisztika számadatai szerint angol Kelet-Afrikában 1 millió 650 ezer katolikus van, Nyugat-Afrikában pedig fél millió. Az elmúlt év 150 ezres növekedést hozott. A hitujoncok száma 600 ezer. Ezeken a gyarmatokon 3200 alsófokú katolikus iskola működik és 300-nál több középiskola. Huszonhat küsszeminárium és 8 nagyszeminárium gondoskodik a benszültött papság neveléséről. Ezek a számok megsejtetik az itt működő missziók munkájának arányait. Ez a munka az angol hatóságok támogatását és jóakarátát élvezti.

Ha azonban csak szigorúan vett politikai és diplomáciai jelleget is vesszük tekintetbe, a Szentszék meglegedetten könyvelheti el az Angol Birodalommal fennálló kapcsolatát. Amint már említettük, az Angol Birodalom szentszéki követségét 1914-ben létesítették egy éppen felmerülő szükség és különös megbízatás következményeképpen. A szentszéki angol követségnek akkor az volt a célja és küldetése, hogy a Szentszékkel informálja a háború menetéről, amennyiben az érdekeit, ügyeit érinti. A küldetés és hatáskör ilyen korlátozása volt azonban éppen a felbresztője annak a szükségnek, hogy a diplomáciai kapcsolat minden téren ki kell építeni. Amint a háború befejeződött, a követség különös hivatása és küldetése megszűnik ugyan, de a követség továbbra is helyén maradt és pedig tevékenységének korlátozása nélkül. Sőt, amikor az angol parlamentben kérdéseket intéztek a kormányhoz, hogy mi a szándéka a Szentszék mellett felállított alkalmi követséggel, a kormány határozottan úgy nyilatkozott, hogy a követséget fenntartja továbbra is, mert a külön megbízatás idején behizonyosodott szükségessége.

Ezeket a szempontokat figyelembe véve tehát bátran állíthatjuk, hogy az angol államférfiak vatikáni látogatása nem pusztán formalitás volt, hanem a való helyzet jőzan, becsületes megítélése és követelménye, amelyet a Szentszék és az Angol Birodalom egyaránt értékesnek tart.

Egyébként ennek a látogatásnak vannak a múltban precedens esetei. Sőt, ahányszor angol miniszterelnök Rómába jött, mindannyiszor meglátogatta a Pápát is. Így tett Asquith 1916 március 31-én, amikor XV. Benedek pápánál jelent meg kihallgatáson, így MacDonald és Simon 1933-ban, amikor ugyancsak XI. Pius pápánál jelentek meg kihallgatáson. Az angol államférfiak vatikáni látogatásai nem állanak egyedül. Maguk az angol uralkodók is így tettek. 1903-ban VII. Eduárd volt kihallgatáson XIII. Leó pápánál minden fennálló nehézség dacára. Akkor még az olasz állam és a Vatikán között megoldatlan helyzet akadályozta az ilyen lépéseket. Tény az, hogy az agg egyházfő öröme igen nagy volt, amikor az angol uralkodó megjelent előtte. Ezt az örömet szavakban is kifejezte.

„Milyen boldog vagyok, — mondotta a kézfogásnál, — hogy Felsőgedet a Vatikánban láthatom!” Ez volt az első alkalom az angol szakadás óta, amikor angol uralkodó pápával

állt szembe.

1918-ban a walesi herceg — a későbbi VIII. Eduárd, most trónjáról lemondott Windsor herceg — jött Rómába és meglátogatta XV. Benedek pápát. Végül 1923-ban V. György angol király és Mary királynő fényes kihallgatáson jelent meg XI. Pius pápánál és a királyi pár még a kihallgatás napján meglátogatta a Szent Péter bazilikát és a Vatikán múzeumait.

Ezek az előzmények fejtik meg annak a meglegedettségnek a tényét, amellyel ma a Vatikán és a katolicizmus Chamberlain és Halifax kihallgatását fogadta. Ehhez a meglegedettséghez hozzájárul még a két államférfi egyénisége, jelleme és tevékenysége iránti bizalom és rokonszenv. Chamberlain alakja összeforrott bátor, kitartó békeakarattal, Halifax lord pedig atyjának egy életen át tartó fáradhatatlan munkásságát képviseli az angol egyházak Rómához való visszatérésének ügyében. Mindenki tudja, hogy Anglia külügyminiszterének szívében élénken él ez az apai örökség.

Ami az angol államférfiak római tartó-

zkodását illeti, a vatikáni látogatás csak használhatott a kitűzött célnak: Anglia és Olaszország közeledésének. Tegyük még hozzá azt is, hogy egy komoly, valóságokon alapuló angol-olasz barátság beláthatatlan következményeket vonhat maga után még a katolicizmus szempontjából is. A Róma-Berlin-tengely utóvégre kevés, vagy talán semmi gazdasági előnyt sem jelent Olaszországnak. Szellemi tekintetben pedig alig hozott egyebet a faji teoria miatti lelki zavarnál, mely most az olasz katolicizmust is mélyen érinti. És hogy a katolicizmus Olaszországban tulajdonképpen magát az az egész olasz népet jelenti, azt nem kell külön fejtegetni. Ennek a politikai értékét a valóságok alapján álló állampolitikus nem ismerheti félre.

Ha tehát Olaszország őszinte igyekezettel keresi Anglia barátságát, a Vatikán csak örülni tud ennek a közeledésnek és minden rendelkezésére álló eszközzel igyekezni fog a közeledést előmozdítani. Nem állunk messze az igazságtól, ha az angol államférfiak vatikáni látogatásának legnagyobb jelentőségét ebben keressük

A Tiso-kormány lemondása

A huszti kormány Németországhoz fordult Prhala tábornok kinevezése ellen

Pozsonyból jelentik: Mint tegnap már jeleztük, a szlovák tartománygyűlés megnyitása alkalmából Tiso szlovák miniszterelnök kormánya elhatározta lemondását. A lemondás azért történt, hogy a tartománygyűlés a maga alkotmányos jogát gyakorolhassa a kormányalakítás tekintetében. Ugyanis az új alkotmány szerint a tartománygyűlés elnöksége terjeszt elő a köztársasági elnökhöz javaslatot a tartományi kormány összeállítására. A Tiso-kormány esütörtök délelben nyújtotta be lemondását a tartománygyűlés elnökéhez, Szokol Mártonhoz. A tartománygyűlés elnöksége pénteken ült össze, hogy az új kor-

mány kijelöléséről határozzon. Eddigi értekezések szerint Tiso kormányának újból való kinevezését fogják ajánlani, csak Teplánszky ipari és kereskedelmi miniszter hatáskörének a kettéosztását is javaslatba hozzák.

Husztról jelentik: A Prhala tábornok miniszterre kinevezése miatt a helyzet tovább bonyolódik Reval miniszter és Komarinsky ukrán nemzeti tanácsi megbízott együtt távirati megkeresését intézett a német külügyi hivatalhoz és előadta, hogy Prhala miniszteri kinevezésének erőltetése véres összeütközésekkel fenyeget. Kérlik, hogy a német külügyminiszterium lépjen közbe Prágában a Prhala kinevezése visszavonásáért, miután eddig a prágai kormány a huszti kormány ilyen irányú kívánalmát teljesítését megtagadta.

CHWALKOVSKY CSEH KÜLÜGYMINISZTER SZOMBATON ÉRKEZIK BERLINBE

Berlinből jelentik: Chwalkovsky cseh külügyminiszter szombaton délelőtt érkezik a német fővárosba. Utján Masaryk követségi tanácsos kíséri el. Chwalkovskyt Ribbentrop szombaton délelőtt 11 órakor, Hitler pedig délután fogadja. A cseh külügyminiszter szombaton este már vissza is utazik Prágába.

Kolozsvár elmúlt éve: a számok tükrében

Kolozsvár. Saját tud. A város anyakönyvi hivatala most összegezte Kolozsvár múlt évi születési és halálozási adatait nemzetiségi, illetőleg felekezeti megoszlás szerint. Az adatokból kirívó, hogy a magyarság születési arányszáma az eddigi évekhez viszonyítva, a múlt esztendőben némileg visszaesett, a halálozás terén pedig változatlanul tartja a vezetést.

Az 1938. évben 2269 újszülöttet iktattak be. Ebből magyar volt 816 (35.96 százalék), román 1036 (45.43 százalék), zsidó 307 (13.53 százalék), német 39 (1.49 százalék), más nemzetiségű 71 (3.59 százalék). Az újszülöttek felekezeti megoszlása a következő: római katolikus 310, ortodox 338, görög katolikus 720, református 517, luteránus 32, unitárius 37, izraelita 308, más felekezeti 16.

Az elmúlt évben 1834 halálozás történt. Meghalt 741 magyar (40.30 százalék), 757 román (41.17 százalék), 244 zsidó (12.62 százalék), 50 német (3.20 százalék), 42 más nemzetiségű 2.71 százalék). Felekezeti megoszlás szerint: 259 ortodox, 471 görög katolikus, 344 római katolikus, 443 református, 30 luteránus, 25 unitárius, 245 zsidó, 19 más felekezeti halt meg.

Schütz Antal művei:

Az örökkévalóság

Füzve 145 lei.

Azok a klasszikusan szép előadások, amelyeket a kiváló hittudós és bölcselő az örökkévalóság problémáiról a budapesti egyetemen tartott.

ÖRSÉG

Füzve 145 lei.

A nagynevű tudós szerző mélyenjáró tanulmányai és cikkei a kereszténység felbecsülhetetlen értékeinek megőrzéséről és ápolásáról.

KRISZTUS

Amatörkötsben 180 lei

Ez a könyv új perspektívákba állított régi igazságokkal azt mutatja meg, hogy a nagy, elméleti és gyakorlati kérdések egyetlen megoldása: Krisztus.

Isten a történelemben

Füzve 130 lei

A „honnán, hová, miért, hogyan” kérdésekre ad feleletet ez a könyv az Örök bölcsesség szerint, a katolikus igazságot vallo tudományos felfogással.

A házasság

Amatörkötsben 110 lei

Ez a könyv azt mutatja meg, hogy egyedül a katolikus házassági szertartás képviseli az igazságot és értéket.

Vilmos volt német császár 80 éves

Fiainak és Mackensen tábornagnak a német hadvezetőség megengedi, hogy a volt császárnál születésnapján tisztelegjenek.

Berlinből jelentik: II. Vilmos volt német császár január 27-én tölti be 80-ik életévét. A német hadvezetőség megtiltotta a tényleges szolgálatot teljesítő és a tartalékos tiszteknek, hogy résztvegyenek a Doorban lezajló ünnepségeken. Hasonló rendeletet hoztak a volt frontharcosokra vonatkozólag is. Vilmos ex-császár fiainak azonban megengedték, hogy ezen a napon átmenjenek Hollandiába. Egyes hírek szerint az öreg Mackensen tábornagy is fölkeresi a császárt, hogy jókívánásait neki kifejezze, s a német hadvezetőség kivételesen neki is megengedi ezt a tisztelegést.

Közzétette jelentését az egészségügyi felügyelőség

Elszomorító állapotok a Szamos-tartomány falvaiban

Kolozsvár. Saját tud.

Szamos tartomány egészségügyi vezérfelügyelője most hozta nyilvánosságra az ősz folyamán rendezett egészségügyi körut alkalmával tapasztaltakat. Ez a jelentés rendkívül lesújtó, különösen akkor, ha elgondoljuk, hogy országrészünket legjobb viszonyok között élő állampolgárai lakják. Ebből a kimutatásból kiderült, hogy az egészségügyi offenzíva alatt 508.779 gazda telket látogatták meg és csak 17 százaléknál találtak egészséges ivóvizet és csak 32 százaléknál volt elfogadható illemhely. Megállapították továbbá, hogy a falusi lakosság nagyrésze egészségtelen lakásokban lakik és táplálkozási viszonyaik is igen sok kívánnivalót hagynak maguk mögött.

Közlő továbbá a kimutatás azt is, hogy a kilenc vármegye területén 544.273 egyént vizsgáltak meg, ezek közül 182.057 volt beteg. Tüdővész volt közülük 12.403, nemibeteg 15.115, rákos 494, vérkeringési zavarokban szenvedett 7493, légzőszervi megbetegedett volt 14.799, gyomorhajról panaszkodott 24.460, vesebajos 2354, pelagras 10, maláriás 3306, gusás 2240, bőrbetegség 155, fertőző betegsége 2560-nak és más különböző betegségek 35.693-nak. Az offenzíva tartama alatt 7791 egyén vétét vizsgáltak meg és 48.549 részesült állandó gyógykezelésben és a kiséző orvosok 836 előadást tartottak. Az egészségügyi offenzíva szamostartományi sikeres utjáért a dícséret dr. Baritiu Septimiu egészségügyi vezérfelügyelőt illeti, — aki fáradhatatlanságával adta tanujelét annak, hogy tartományunk egészségügyének emelése nem a tartományi vezérfelügyelőségen mulik.

Barcelona felé minden irányból nyomulnak előre a spanyol nemzetiek

A katalán milicisták tömegesen adják meg magukat. Pánik-hangulat a katalán fővárosban

Levidából jelentik: Franko tábornok csapatai győzelmesen vonulnak előre. A nemzetiek alig 45 kilométerre vannak már csak Barcelonától. Csütörtökön a nemzeti csapatok elfoglalták Salomo tengerparti várost, amely Tarragonától 20 kilométerre északra fekszik. Csütörtökön egyébként 15 kilométeres előrehaladást tettek a Barcelona ellen vonuló nemzeti csapatok. Most még körülbelül egy 100 négyzetkilométer területű háromszögöt kell birtokukba venni a nemzeti csapatoknak, hogy Barcelona külvárosa elé érkezhessenek. Csütörtökön délután bevonultak a nemzetiek Pons községbe is, ahol elfoglalták a hatalmas erejű vízi villamoserőműtelepet.

Az újabb harcok során a köztársaságiak óriási veszteségeket szenvedtek. A nemzetiek szerdán és csütörtökön mintegy 3000 köztársasági milicistát ejtettek fogságba. A milicisták tisztjeikkel együtt adják meg magukat. Franko tábornok pár nap előtti rádió-felhívása — melyről annakidején jelentést adtunk, — arra szólította fel a köztársasági oldalon küzdő spanyolokat, hogy hagyják abba a további céltalan ellenállást. A felhívás nemcsak a katalánfronton mutatkozik eredményesnek, hanem a Madrid körüli fronton is, ahol a köztársasági hadseregből egész csapatrészek adják meg magukat.

A NEMZETIEK REPÜLŐI BARCELONA ELŐVÁROSÁT BOMBÁZZÁK

Salamancából jelentik: A nemzetiek repülőgépei nagy tevékenységet fejtenek ki az utóbbi napokban. Öt nemzeti repülőgép bom-

bázta Prát és Canuda városoknál a köztársaság légikikötőit és a palomosi hadiszergyárat. Csütörtökön pedig 10 repülőgép Mánreza városát bombázta, ahol két ember meghalt, 15 pedig megsebesült.

A KÖZTÁRSASÁGI KORMÁNY 30 EZER MENEKÜLT BEBOCSÁTÁST KÉRTE A FRANCIA KORMÁNYTÓL

Bilbaoból jelentik: A Barcelonából érkezett táviratok arról adnak hírt, hogy a katalán fővárosban teljes a pánik-hangulat. A köztársasági rendőrség idegei felmondták a szolgálatot és nem hajlandók tovább a rend fenntartására. Az egész köztársasági közigazgatási szervezet csődöt mondott a pánik közepette. A köztársaságiak gyors előkészületeket tesznek Barcelona kiürítésére. A tisztviselőket elköltöztetik és kiűrik a polgári lakosság egy részét is. Az előkészületek között valóságos közelharc folyik azért, hogy menekülésiük céljára egy-egy repülőgépet megkaparintsanak.

A köztársasági kormány kérését intézte a francia határ hatóságaihoz, hogy nyissa meg a határokat 30.000 barcelonai menekült számára. Ugy tudják, hogy Negrin miniszterelnök, aki titokban néhány nappal ezelőtt Párizsban járt, saját menekülése útját is előkészítette. Állítólag a francia kormány megengedte a köztársasági kormánynak, hogy Barcelona kiürítése esetén a kormány tagjai egy Barcelonában időző francia hadihajóra szálljanak, amely őket majd Valenciába szállítja.

Angol és francia mozgalom a spanyol köztársaságiak megsegítésére

Barcelona elfoglalása esetén a francia hadsereg Minorca sziget és Spanyol-Marokkó megszállására készül

Londonból jelentik: A munkáspárt központi bizottsága ülést tartott. E bizottságban benne vannak a szakszervezetek főtanácsának megbízottai, a munkáspárt végrehajtó bizottságának tagjai, valamint a parlament munkáspárti tagjai. A bizottság üléséről levelet intéztek Chamberlain miniszterelnökhöz és abban arra szólították fel, hogy jelentse ki érvénytelennek a spanyol benemavatkozási egyezményt.

Követelték továbbá azt is, hogy adják meg a jogot a spanyol köztársaságiaknak való fegyverszállításra.

Párizsból jelentik: A Ce Soir című lap leleplezi a francia vezérkar spanyolországi terveit. A lap szerint a francia vezérkarnak az a terve, hogy abban az esetben, ha a spanyol nemzetiek megszállják Barcelonát, a francia hadsereg elfoglalja Minorca szigetét. Ugyszintén Spanyol-Marokkóba is bevonul a francia katonaság.

Bonnet külügyminiszter minden erejével ellenzi ezeket a terveket. A francia közvélemény nagyrésze is ellene van a katonai beavatkozásnak. A lap idézi a Völkischer Beobachter figyelmeztetését, mely határozott hangon óvja Franciaországot a spanyol ügyben való beavatkozástól.

AZ OLASZ LAPOK SZERINT CSAK KÉPMUTATÁS A FRANCIA SEMLEGESSÉG.

Rómából jelentik: A lapok párizsi levelezői jelentése alapján kihangsúlyozzák, hogy a francia kormány elhatározta, hogy nem avatkozik bele a spanyol kérdésbe. Megjegyzik azonban, hogy 318 francia képviselő nyilatkozatot irt alá, amelyben a köztársasági spanyolok mellett foglalnak állást. Tehát ha ebben a kérdésben nyílt színvallásra kerül a sor, a Daladier-kormány megbukhatik a benemavatkozás melletti döntése miatt.

A „Popolo di Róma” kifejti, hogy a Daladier-kormány által vallott úgynevezett semlegesség a spanyol-kérdésben csak képmutatás, mivel továbbra is rendszeresen folytatják Barcelona felé a fegyverek és a hadianyagok szállítását.

Ezek a spanyol frontról: a baloldali kép a nemzetiek előnyomulásáról készült Katalóniában. Jobbról a fogságba került köztársaságiak csoportja látható.

Húsz esztendő porából életre kelt a Strasszer-ügy

**A román kincstár, mint jogutód, folytatja a nagy pört
A nagyváradi Tábla elhalasztotta a tárgyalást**

Nagyvárad. Saját tud. Nem kevesebb, mint huszonhárom éve annak, hogy kipattant a Strasszer-ügy. Magasrangú katonatisztek, orvosok és önkéntes ápolónők, tisztviselők és egyszerű irnokok keveredtek bele a szerencsétlen sebesült katonák élelmezésén üzérkedő szívtelen és irgalmat nem ismerő emberek országos panamáijába.

Állandó rovata lett a háborús lapoknak a Strasszer-ügy és a Höfer jelentések szinte elbujhattak a nagy panama tárgyalásairól beszámoló hasábkok mögött. Gyanú árnyéka mindazokat, akik bárminemű kapcsolatot tartottak fenn a Strasszer-ügy főszereplőivel és a gyanúsítottak nem egyikét kergette halálba a kinzó lelkiismeret.

És a Strasszer-ügy által felkorbácsolt hullámokat nem csendesítette le a szegedi legfelsőbb katonai törvényszék ítélete sem, amelyben 5-5 évi fegyházbüntetéssel sújtotta Strasszer Aladárt, Strasszer Aladárnét és „mindkettőjük jobbkezét”, Vogel Lászlót. Nem csendesedtek el a hullámok és most huszonhárom év múltán megint ügyészek és védőügyvédek harcolnak a nagy ügy körül az igazság mérlege alatt.

A HUSZ ÉV ELŐTTI ÍTÉLET.

Aki annakidején figyelemmel kísérte a felháborító ügy fejleményeit, az bizonyára emlékszik a nagyváradi királyi törvényszéknek Kérchy Péter elnöklésével működő első polgári tanácsának 1918 augusztus 13-iki tárgyalására. Akkor tárgyalták ugyanis a magyar királyi kincstárnak Strasszer Aladár, Strasszer Aladárné Erdélyi Éva és Vogel László ellen 3.641.262 korona kártérítési összeg megfizetése iránt indított perét.

Merkovits Ferenc dr. terjesztette elő a keresetet, — írták az akkori nagyváradi napilapok törvényszéki tudósítói. Strasszer Aladár, a nagyváradi katonai kórházak élelmezője volt s e kötelezettségét felesége és Vogel László utján nem megfelelően teljesített számtalan visszaéléseért őket el is ítélték. Strasszer felesége a megbízottak által elkövetett visszaélésekre is fennáll, kártérítési kötelezettsége a büntető ítéletek alapján megállapítható... tehát... joga van a kincstárnak eszményi kárt is felszámítani...

Ha a magyar kincstár egyik szemfüles ügyvédjének nem jut eszébe beadni ezt a keresetet, akkor csendes feledésbe merült volna az egész Strasszer-ügy. Befődte volna viharos évek futóhomokja...

MÁSODIK FELVONÁS:

De éppen ez a kereset volt a Strasszer-ügy második fölvonásának prologusa... Mert nemcsak a magyar, hanem román kincstárnak is voltak szemfüles ügyészei és honnan, honnan nem. 1925-ben előkaparták a porlepte Strasszer aktákat és hosszas tanulmányozás után rájöttek, hogy a román kincstár jogutódja folytathatja a zivaratos idők miatt elfelejtett Strasszer-pört.

Igy azután ma a tábla üléstermében megint hallgathattuk az egykori idők legnagyobb panamáijának régi és legújabb fejleményeit.

Popescu Aurél, az állam ügyvédje, előadta, hogy a törvényszék elutasította az „örökölt” keresetet, mert az ügy régisége miatt nem tudta beszerezni a szükséges iratokat és bizonyítékokat.

A benyújtott felelkezés mai táblai tárgyalásán előadta Popescu Aurél, az állam ügyvédje, hogy diplomáciai uton kérte a szegedi honvédelmi főtitelőségeknek és a budapesti Kuriának ebben az ügyben hozott ítéleteit az akcacsomókhoz csatolt bizonyítékokkal. Meg is érkeztek az iratok a külügyminisztériumból, onnan áttették azokat a belügyminisztériumba, onnan az igazságügyminisztériumba és onnan Temesvárra küldték az iratokat. Temesvárról pedig — az iratok nyomtalanul eltűntek... Az volt a gyanú, hogy Strasszer, akinek vándorlásuk közben tanulmányozására kiadták az aktákat, eltüntette az irattartóból a bűnjeleket,

azonban eskü alatt azt vallotta, hogy ez a vád valótlan.

Az állam ügyvédje egy közbeszóló határozatot kért a Táblától, amelyben megállapítja az állam követelésének jogosságát Strasszerék ellen, továbbá, hogy vizsgálják meg, milyen szerződésük volt Strasszeréknek a magyar állammal, vagy adjanak időt a követelések összegszerűsítésére.

A VEDELEM SZÓT KÉR.

Ionescu N. T. a védelem képviselője maga is sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy az állam ilyen jelentős ügyet az elévülésig heverni hagyott, majd kifejtette, hogy a román államnak nincs jogában kártérítést követelni, mert Strasszerék az akkori ellenség betegeit rosszul élelmezték. Strasszerék a magyar állammal szemben követtek el hibát és ezt a magyar állam meg is torolta. A háborús évek óta huzódik az ügy — folytatta Ionescu N. T. — és azóta Strasszer állandóan hurcolják a sajtóban, annak ellenére, hogy a román állam és Strasszer között nem volt és nincs semmi jogviszony.

Popescu Aurél, válaszolva a védelem fejte-

Ingyen nyaralhat egy hétig a Gyilkostónál és a Püspökfürdőben

— A Magyar Lapok ajándék-akciója —

Az a széleskörű érdeklődés, amely lapunk iránt olvasóink táborában kezdettől fogva megnyilvánult s az elmúlt esztendők során kétségtelenül fokozottabbá vált, nem csupán arra nyújt módot, hogy lapunk színvonalát tartalommal emelje, de lehetőséget biztosít egyébre is. Lehetőséget biztosít arra, hogy hűséges olvasóinknak kedves meglepetéssel szolgáljunk. Ez a meglepetés, — az évenként megismétlődő ajándéksorsolás — a múltban mindannyiszor nagy érdeklődéssel találkozott — s amennyiben ez még lehetséges volt — közvetlenebbé és meghittebbé tette azt a kapcsolatot, amely bennünket olvasóink tömegével összefűz.

Természetes, hogy ezek után tovább ápoljuk ezt a barátságos és meghitt viszonyt s lapunk tartalmi színvonalának állandó emelése mellett újabb kellemes meglepetésekkel igyekszünk kielégíteni olvasóink igényeit.

A kellemes és az olvasó közönség részéről mindannyiszor olyan nagy lelkesedéssel fogadott meglepetés ezuttal is újesztendei ajándéksorsolásunk lesz, amely kereteiben, — mint arról olvasó közönségünk meggyőződhet még az eddigi sikeres sorsolásokat is felülmúlja. Olvasóink az idén három csoportban vesznek részt ajándékakciónkon s mindhárom csoportban 5-5 értékes díjat sorsolunk ki.

I. CSOPORT:

Azok az előfizetők, akik folyó év február hó 20-ig EGY EGÉSZ ÉVRE előre, vagyis 1939. évre kiegyenlítik az előfizetési díjukat, résztvesznek teljesen díjtalanul alábbi nyeremények kisorsolásában:

1. Egy 6 személyes valódi ezüst desszert készlet.
2. Egyhetes nyaralás a Gyilkostónál.
3. Egy tényképezőgép.
4. Előfizetés a „Magyar Lapok“-ra egy teljes évre (1940. évre).
5. 1000 lej értékben könyvek tetszés szerinti

Trikál József: Az ujszellemiség

Fűzve 105 Lei.

Trikál József professzort régóta ismeri a művelt magyar olvasó. Mindenkinek tudja, hogy nem az élettől elvonatkoztatott elméleti problémák foglalkoztatják ezt a világvizonyiatban is nagy bölcselőt. Ő benne és együtt él a korral, nem marad a téglaapnál, hanem, mindig azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyeket a ma vet fel. Ez a könyve is a modern koráramlatokat veszi a filozófia mikroszkópja alá s teszi a metafizika analízáló lombkjába. Így bontja fel az áramlatokat a legapróké-sabb alkotóelemekre s így teszi lehetővé az olvasó számára, hogy minden áramlatot valódi értéke szerint becsülhessen.

getéseire, utalt arra, hogy a panamázások Nagyváradon történtek, tehát jogos a panamázókat Nagyváradon üldözni és visszaéléseiket megtorolni, majd emelt hangon így folytatta:

— A nagyváradi katonai kórházban nagyon sokan ettük mi románok, tiszték és katonák s Strasszerék kosztját!

Az iratokat pedig keresni kell — fejezte be érvelését Popescu dr.

A huszonhárom éve forró, buzogó ügyber mint előre „saccoltuk”, nem hozott ítéletet a tábla. A könnyebb megoldást választották a bírák: újabb határnapot tűztek ki a tárgyalásra.

választásban (a könyvek jegyzékét annakidején kiküldjük).

Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

II. CSOPORT:

Akik február 20-ig az 1939. évi ELSŐ FÉLÉVI díjukat egyenlítik ki. Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy perzsa szőnyeg.
2. Egyhetes nyaralás Püspökfürdőben.
3. Egy női- vagy férfi karóra, esetleg zsebóra.
4. Egy félévi ingyenes küldése a „Magyar Lapok“-nak 1939. második félévben.
5. Gyönyörű kivitelű Eucharisztikus Kongresszus Album.

Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

III-IV CSOPORT:

Azok között, akik 1939. február 20-ig bezárólag teljes egészében rendezték az előfizetési díjukat, azaz hátralékban nincsenek. (Ide tartoznak a most jelntkező új előfizetők is, akik legalább háromhavi díjat fennti időpontig kiegyenlítették) Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy uti neccesaire.
2. Egy álló asztali óra.
3. 500 lej értékben könyvek tetszés szerinti listát megküldjük).
4. Egy villanylámpa (amennyiben a nyerő fahelyen lakna, ahol villany nincsen, ez esetben petroleumfűzével cserélünk ezt fel).
5. Egy csinos tölőtoll.

Bizonyos, hogy olvasóink ezalkalmal is örömmel fogadják ajándékakciónkat, amelynek ellenében mindössze annyi kötelezettség hárul rájuk, hogy előfizetési díjukat egy bizonyos meghatározott időpontig be kell fizetniük. Ez semmi különösebb nehézséget nem okoz, mert hiszen az előfizetési díjak idővel amugy is esedékessé válnak. Így azok az előfizetőink, akik sorsolásunkon részt óhajtanak venni amellet, hogy értékes nyereményekben részesülhessenek, tulajdonképpen nem tesznek egyebet, mint az előfizetés gondjától mentesítik egy időre magukat.

Előkészületek a Balkán-szövetség értekezletére

Bucuresti. Saját tud. A *Curentul* közli athéni magánforrásból, hogy előkészületek történnek a balkáni szövetség állandó tanácsának összejövetelére, ami Bucurestiben lesz február hónap folyamán. Valószínű, hogy *Metaxas* és *Stojadinovic* miniszterelnökök február közepén érkeznek Bucurestibe.

Kémgyanusság címén több tuniszi olasz vezető ellen büntető eljárást indítottak a francia hatóságok

Milanoból jelentik: Tuniszból riasztó hírek érkeznek a francia hatóságok olasz-ellenes magatartásáról. A francia hatóságok Giuseppe Darbarat, az olasz fasisztapárt tuniszi vezetőjét súlyosan megbüntették. Rajta kívül sok olasz vezetőegység ellen indítottak eljárást. Az eljárások nagyrésze kémgyanu címén indult meg.

Ausztria csatlakozása évfordulóján szabadlábba helyezik Schuschnigg volt kancellárt

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* értesülése szerint *Schuschnigg*, volt osztrák kancellárt március 11-én, Ausztria csatlakozásának évforduló napján szabadlábba helyezik. Schuschnigg számára Mödlingben jelölnek ki lakóhelyet, ahova már butorait is elszállították. Szintén itt várja Schuschniggot felesége is. Schuschnignak bizonyos mértékű szabadmozgást engednek meg Mödlingben.

Olasz-lengyel légi egyezmény Közvetlen repülőjárat létesül Róma és Varsó között

Rómából jelentik: Olaszország és Lengyelország között légügyi egyezmény jött létre. Az egyezményt *Lugosovszky* római lengyel követ és *Dianini* szenátor, a polgári egyesülés igazgatója írták alá. Az egyezmény értelmében tavasztól kezdve rendszeres közvetlen repülőgépjárat indul Róma és Varsó között. Az út vonala Velencén, Zágrábon és Budapesten át halad Varsóig.

Bethlen István gróf vezetése alatt középpárti ellenzéki csoportosulás alakul a magyar parlamentben

A csoport a nemzeti függetlenség és az alkotmányosság védelmét tűzte ki jelszól

Budapestről jelentik: A jobboldali disszidensek, gróf Bethlen István, valamint Eckhardt Tibor politikai vacsorát tartottak csütörtökön este. A vacsora alatt Eckhardt szólalt fel és fejtegette, hogy a magyar állami függetlenség gondolatát ápolni kell, az alkotmányt minden körülmények között fenn kell tartani. Ennek két feltétele van: A népképviselői parlament és a szabad sajtó. Gróf Bethlen István is azt fejtegette, hogy miért van szükség az alkotmányosság és függetlenség védelmére.

Bethlen elmondta, hogy midőn egy ízben Imrédy miniszterelnökhöz kérdést intézett, hogy vajon szükség esetén Imrédy a rendeleti kormányzáshoz nyúlna-e, a miniszterelnök röviden ennyit válaszolt: — Igen!

Az Országőr intézmény hivatása

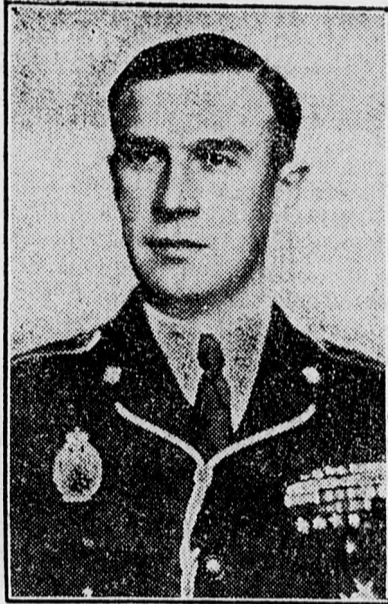
Az Országőrök vezetői Titeanu Eugen sajtó és propagandaminiszternél

Bucurestiből jelentik: Teofil Sidorovici, az Országőr főparancsnoka az Országőrök vezetői kíséretében meglátogatta Eugen Titeanu sajtó- és propagandaminisztert, hogy köszönetét tolmácsolja a termékeny együttműködésért, amelyet Titeanu a propagandaminisztérium és az országőrök között létrehozott. Ez alkalommal több beszéd hangzott el.

Sidorovici őrnagy mindenekelőtt is meleg köszönetét tolmácsolta Titeanunak mindazért, amit az országőr mozgalom érdekében tett. Visszaemlékszem arra, — mondotta Sidorovici

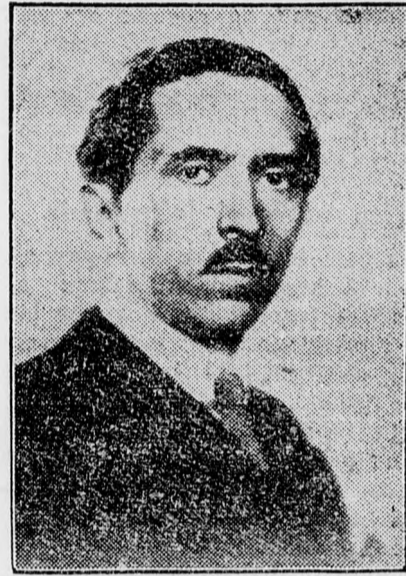
ki, amely, azt hiszem, a propaganda szempontjából az Ön jóváhagyását is megnyeri. Azt szeretnék ugyanis, ha nemcsak a belföldi, hanem a külföldi sajtóban is elhelyezhetnénk mindazokat a tájékoztatásokat a román nép új életfelfogásáról, amelyeket hasznosaknak tartunk ilyen szempontból és minél szélesebb körben ismertessük mindazokat a nevelési rendszereket, amelyekkel Ófelsége Károly király ajándékozott meg bennünket.

Titeanu Eugen sajtó- és propagandami-

SIDROVICI őrnagy,
Országőr parancsnok

— hogy az országőr-mozgalom elején, midőn kevesen hittek benne, Ön miniszter ur, időt és fáradságot nem kímélve dolgozott velünk együtt mindenütt az országban, hogy ezek a pionirok minél hamarabb beleilleszkedjenek a mozgalomba. Önnek köszönhetjük, hogy támogatásával, filmjeivel és sajtójával lehetővé tette azt, hogy Ófelsége Károly király művét nemcsak az ország területén, hanem a határon túl is megismerték. Mi tervet dolgoztunk

EUGEN TITEANU,
sajtó- és propaganda miniszter

miniszter Sidorovici őrnagy beszédére a következőkben válaszolt:

— Rendkívül megalapozott, hogy ennek az államtitkárságnak az épületében az országőr intézmény egész vezérkarát vendégül láthatom. Mi kétféle propagandát ismerünk. Az egyik a hangos, lármás propaganda, ahol a tennivalókat refrénszerűen ismétlik. Van azonban egy másik propaganda is, amely nem más, mint az, amelyet mi művelünk. A mi felfogásunk szerint a munkának névtelennek kell lennie. A mi országunknak, amely elvitathatatlan jogai között él, csak egyféle propagandára van szüksége: a román jogok hangoztatásának propagandájára. Ezuttal a legnehezebb propagandáról van szó, mert ez megköveteli, hogy a propagandaügyi államtitkárság munkáját úgy belföldi, mint külföldi viszonylatban mindentől érezzék.

Ugy éreztük, hogy kötelességünk az országőri intézmény támogatása úgy tegnap, mint ma és holnap is. Ez az intézmény román kezdeményezés, mert a nemzeti propaganda sehol sem találhat kedvezőbb talajt, mint az országőr csapatok kebelén belül. El kell ismerünk, hogy a királyi kezdeményezés nagyon sokban hozzájárult a mai Románia arculatának kialakításához. Ma, amikor a nemzeti újjászületés jegyében az egész ország Ófelsége Károly király körül tömörül, akkor látjuk, hogy a nemzeti jelmondat: Király, Nemzet, Munka és Hit nem egyéb, mint az országőrök jelmondatának — „Hit és Munka a Királyért és az Országért” — kibővítése.

Titeanu Eugen miniszter után *Soimescu* tanár, az országőr-mozgalom neves vezetője beszélt. Rámutatott azokra a kiváló képességekre, amelyekkel Titeanu miniszter rendelkezik és szökött azokról az érdemeiről, amelyeket a miniszter a román kultúra szolgálatában szerzett.

Találmányok korszaka

A mesterséges kőolaj, ruggyanta, gyapjú és gyapot

A felfedezések és találmányok megváltoztatják az életet

Az utóbbi évszázadban a világ képét megváltoztató műszaki vagy technikai találmányok szinte matematikailag pontosan hatos csoportokban jelentkeznek és — legalább is az északamerikai Egyesült Államok fejlődési iramát tekintve — harminc esztendőre szabják meg az élet külső képét. Az elmúlt harminc esztendőre valóságos rányomta bélyegét a következő hat találmány: a gépkocsi, a repülőgép, a távbeszélő, a rádió, a mozgókép és a röntgensugár.

Most vagyunk az újabb harmincesztendő periódus hajnalán. Itt azonban két különböző hatos csoportról kell beszélni, még pedig az európai és az amerikaiakról. A két világrész életviszonyai, szociális és gazdasági különbségei, technikai felkészültségei determinálják a két hatos csoport különbözőségét.

Hat európai felfedezés

Európában főleg a nyersanyaghiány következtében a közeljövőben főként a következő hat találmánynak lesz nagyobb horderejű hatása: a mesterséges kőolajnak, a mesterséges gyapotnak; — végül bizonyos luxuriózus követelmények hatásaként a függőleges, vagy meredek irányú repülésnek és a távolbalátásnak, vagyis a televízióknak. Ezek közül az első négy szoros összefüggésben van Európa népességének viszonylagos sűrűségével és ennek megfelelően számos ipari nyersanyagban való szegénységünkkel. E hatos csoport gazdasági hatásainak majdnem beláthatatlan távlata van.

Amerika korszakalkotó találmányai

Az amerikai közvéleményt izgató legújabb hat műszaki találmány: a gyapotaratógép, a villamoszem, a házak és gyárak mesterséges lehűtése, a földnélküli földművelés, az árjegyzék szerint megrendelt és előre épített ház, végül a mozgóház.

Most kezdenek konkrét eredményekben kibontakozni ezek a nagyszabású kísérletek és próbálkozások, amelyekkel Amerika a technika fejlesztésével igyekszik küzdeni a világháború óta több ízben jelentkező világválságok és az ezek nyomán járó munkanélküliség ellen.

Az egészséges és fiatal amerikai lélek, — mintha semmi baj nem lenne a világon — a legteljesebb nyugalommal, vagy mondhatnánk: a munka legfeszültebb izgalmaival dolgozik azokon a találmányokon, amelyek célja minden amerikai célkitűzés alfája és omegája: az életnivó emelése.

Jellemző, hogy az amerikaiak nem investálnak lényeges összegeket gáz- és bombabiztos menedékek építésébe, ehelyett azt hirdetik, hogy Amerikában minden ötödik embernek autója van és mert minden autóban öt ülés van: légiháború esetén autóba rakhatják egész Amerikát és addig kocsiztathatják, ameddig a bombavető el nem unja, hogy fixcél híján a zöldmezőre hajigálják bombáikat.

Az ember-intelligenciájú aratógép

A még mindig örökifjunak számító Amerika egyik legesodálatosabb találmánya a gyapotaratógép, amely nem egyetlen zseniális elme szüleménye, hanem közel kilencszáz szabadalom összessége. Ez a gyapotaratógép már-már közeljár a lelkes állathoz: olyan intelligens, mint egy néger asszony, vagy mint egy néger gyerek.

A gyapotaratógép tudományához tudni kell, hogy a gyapotcserje számos gyümölcse különböző időben érkezik meg, különböző időben hasad szét és árvalányhajként előtörő termése

különböző időben válik alkalmassá arra, hogy learassák. A néger asszony és a néger gyerek évszázados ösztönös művészete állapította meg eddig tapasztalással, hogy melyik gyapotárvalányhaj alkalmas az aratásra.

Az elektromos tapogató szervvel dolgozó gyapotaratógép tisztában van ezzel a néger tudománnyal, de még mást is tud: a learatott

Hárommillió ember munkáját pótolja a villamoszem

A második nagy találmány: a villamoszem, vagy idegen kifejezéssel a fotoelektromos cella. Ez az új csoda a színéről látja meg az izzó fém hőmérsékletét, nincs tehát a jövőben emberi hiba a fémkohászatban, ahol pillanatnyi hőmérséklet-változások döntik el a készítmény megbízhatóságát. De ez a villamoszem szortírozza Kaliforniában a híres kaliforniai narancsot, egész Amerikában pedig a kezdetleges és megbízhatatlan lámpázás helyett — a tojásokat. Amerikában ma már senki sem veszi meg azt a tojást, amelyen nincs rajta a stempli: villamoszem áll értem jót." A villamoszem jelenleg közel 3 millió ember munkáját pótolja Amerikában.

Ennek a munkálatlanná vált tömegnek elhelyezéséről gondoskodik a harmadik találmány: a házak és a gyárak mesterséges lehűtése. A lapok tele vannak hirdetésekkel, hogy a hirdető garanciával épít házat, vagy gyárat, amelynek a hőmérséklete 20 fokkal alacsonyabb, mint a környező levegőé. Ez lehetővé teszi trópusi településeket, ahol eddig normális munkateljesítményről szó sem lehetett.

A földnélküli földművelés

Adidig is, amíg kellő méretek között lehet végrehajtani ezeket a településeket, a meglévő mérsékelt klímájú területeken igyekeznek fokozni a föld termelését. Miután azonban a föld kifáradt, sok baj van vele és az időjárás megbízhatatlan, kidolgozták — a földnélküli földművelést. A kaliforniai egyetem mezőgazdasági kutatóintézete igen nagy tökéletességre fejlesztette a földnélküli föld művelését. W. F. Gericke porfesszor, az intézetnek az igazgatója a növények fejlődéséhez szükséges 48 elemből olyan sókeveréket állított elő, amelynek segítségével porszerűn föld nélkül dús termést lehet „gyártani". Dr. Brunidn 8.000 paradesompalántát ültetett el egyharmad acre kiterjedésű, üveggel fedett 120 cementtartályba, amelyeken keresztül állandóan 270.000 liter víz áramlik, a termést mesterséges hőmérséklet és fény fejleszti. A földnélküli konyhakert évi termése aceren-kint 120 tonna, ami megfelel több, mint 30.000 dollárnak, tehát mind a mennyiség, mind pedig az értékesítés a régi módszer hozadékának tízszerese.

Expressz-ház

Az ötödik találmány: az árjegyzék szerint megrendelt és előre épített ház. Ezeket a házakat nem alulról felfelé, hanem felülről lefelé építik. A vasvázakat napok alatt összeszerelik és nyomban megindul a falak húzása, mégpedig a legfelső emeleten. Ennek az a gyakorlati haszna, hogy a felső tíz emeletet már ki lehet adni, amikor javában épül az alatta lévő harminc-negyven emelet. Az alulról való építkezésnél ez lehetetlen, mert a lezárt porban és piszokban senki nem kíván lakni. Fent a magasba azonban senkit nem izgat az alatta folyó munka.

Ennek a gondoltnak kiegészítője a hatodik nagy találmány: az elmozdítható ház. Moto-

gyapotszálat azon nyomban ipari használatra felcséveli. Egy ilyen gép 50—100 néger munkáját helyettesíti. A Fülöp-szigeteken már sikerrel dolgozik ez a lelkes masina, az USA déli államaiba azonban egyelőre nem vezetik be, mert több millió néger válnék munkanélkülivé.

Megoldja az amerikai cselédkérdést is

Most folyik a publicisztikai vita a fokozatos bevezetés iramáról. Arról van szó, hogy ezzel ügyesen megoldják Észak-Amerika egyetlen megoldhatatlannak látszó problémáját: a cselédkérdést is. Ha ezek a munkanélkülivé vált gyapotarató néger felmennek az északi államokba, Amerika középosztályának a jövőben lesz cselédje. Manapság ugyanis az a helyzet, hogy az amerikai középosztálybeli családnak van esetleg három autója, de nincs cselédje, mert az emberi munka — polgárilag megfizethetetlen.

roskoci mögé kapcsolt hatalmas pótkocsi ez, összkomfortos lakással, amelyben hideg-meleg víz is van, mert a motor felforraltja a vizet, amelyet Amerikaszerte erre a célra elhelyezett csapokról az országutak mentén mindenki megvásárolhat a rendes vízdíjért.

A mozgó ház rendkívül népszerű, bár a körülmény egyelőre mindent elkövet terjedésének a megakadályozására. A mozgó ház tulajdonosa ugyanis akár óránként változtathatja lakóhelyét: az adóhatóságok most még nem tudják fülöncsípni őket.

P. H. Gy.

Mikor kell jelentkezni a személyazonossági igazolványért?

A nagyváradi népesedési hivatal, mint azt annakidején közzétűk, betűrendben állítja ki a személyazonossági igazolványokat, amelyre minden 16 éven túli nőnek és férfinak szüksége van. A rendelkezésnek megfelelően szerdán, január hó 25-én kezdik meg a személyazonossági igazolványok betűrendben való kiállítását.

A hivatalos közlemény szerint az A betűsök január 25. és 28-ika között, B betűsök január 31. és február 4. között, C—D betűsök február 6 és 9. között, E—F betűsök február 10. és 15. között, G betűsök február 16—18 között, H betűsök február 20—23 között, I betűsök február 24—25 között, J—K betűsök február 27—március 4. között, L betűsök március 6—8-ika között, M betűsök március 9—11 között, N betűsök március 13—15. között, O—P betűsök március 16—21 között, R betűsök március 22—24. között, S—Sch betűsök március 27-től április 1-ig, Sz betűsök április 3—8-ika között, U—T betűsök április 13—15. között, Z—W betűsök április 17—22. között. Ugyanakkor állítják ki a V. kezdőbetűsök személyazonossági igazolványát is.

Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a személyazonossági igazolványok kiállításához, amelyre minden 16 évet betöltött nőnek és férfinak egyformán szüksége van, a következő okmányok kelljenek:

Nőknek: állampolgársági bizonyítvány és ha férjnek vannak, akkor házassági anyakönyvi kivonat, valamint két fénykép, amelyet előzőleg láttamoztatni kell a rendőrség büntügyi osztályán, a földszint 12. számú szobában.

Férfiaknak: Állampolgársági bizonyítvány, katonaköteleseknek ezenkívül a katonai igazolvány, valamint a büntügyi osztály által láttamoztató két fénykép.

A népesedési hivatal figyelmezteti azokat, akik a jövőben személyazonossági igazolványért jelentkeznek, a fenti napokon kérjék azt, mert sonkivül senkinek sem fogják tudni kiállítani.

Az igazolványokat a népesedési hivatal csakis személyes jelentkezés esetén állítja ki.

A nagyváradi mozgókép-színházak műsora:

APOLLÓ: CSAVARGÓKIRALY.

CORSÓ: NATASCHA EÜNE.

DORIAN: PÉTERVARI FEHÉR EJSZAKAK.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

LOFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér

Postatakarékpénztári csekkszámánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A hőmérséklet alig változik, sok köd, éjjeli fagyok.

GYÁSZISTENTISZTELETEKET TARTANAK AZ ORSZÁGBAN MÁRIA KIRÁLYNÉ HALÁLÁNAK FELELVES ÉVFORDULÓJÁN. Bucurestiből jelentik: Szombaton lesz hat hónapja annak, hogy Románia nagy királynéja, Mária anyakirályné elhunyt. Ebből az alkalomból gyászistentisztelet lesz a Curtea de argesi székesegyházban és az ország többi templomaiban is.

ÓFELSÉGE TÁVIRATA EGY SZATMÁRI NYUGDIJAS POSTATISZTIVISELŐNÖHÖZ. Szatmár. Pakey Otília, Axente Sever utca 10. szám alatt lakó nyugalmazott postatisztiviselelő az újév alkalmából a következő táviratot küldte Mihai nagyvajdának: „Az én kis kunyhómból boldog újévet kívánok Öfelégének és Mihai nagyvajdának.” A posta most a következő választ kézbesítette ki Pakey Otília címére: „Ófelsége felhatalmazott, hogy az újév alkalmából küldött szerencsekívánataira magas köszönetét tolmácsoljam. Flondor, a királyi udvar marsallja.”

Temesváron elhunyt Gruber Árpád nyugalmazott postaigazgató hetvennyolc éves korában. Temesvár. Saját tud. Gruber igazgató éveken át a magyar postavezérgazgatásán működött és a külföldi szerződéseket osztályának vezetője volt. Működésének elismeréséül a Ferenc József-rend lovagja lett és még a háború előtti időkben a szerb Szent Száva-renddel is kitüntették. Utóbb 1922-ben bekövetkezett nyugdíjaztatásáig, tíz éven át a temesvári pályaudvari postahivatalt vezette, igazgatói rangban. Gyászolják felesége, született Ott Aurélie, fia dr. Temesi Béla alezredes (Budapest), három leánya: Margit, Tölgyi Sándor nyugalmazott temesvári postafőtisztviselő felesége, Gruber Mária nyug. postatisztiviselelő és Elvira, Pálkinkás Aladár nyug. postafőtisztviselő felesége, családjaikkal.

A Duna egyes szakaszain megindult a hajóforgalom. Galatiból jelentik: Hivatalosan közlik, hogy a napok óta tartó enyhe idő nagyban segítette a Duna jegének olvadását és zajlását. A Duna már egész hosszában megszabadult a jégtől, csak Valcov magasságában látható néha egy-egy kisebb jégtábla. A román folyami hajótársaság már értesítést adott ki, amelyben bejelentik, hogy Galati—Tulcea és Galati—Sulina között már meg is indult az eddig szünetelő hajóforgalom. A hajójáratokat egyébként fokozatosan a többi szakaszon is megindítják.

A Bucsecs-tartományhoz tartozó bőripari céh új tisztikara. Brassó. Saját tud. A Bucsecs-tartományhoz tartozó bőripari céh tegnap esti közgyűlésén választotta meg új tisztikarát, amely a következő: Dáner Lajos elnök, Balogh Sándor és Ghindea Dávid alelnök, Király István jegyző, Taka István pénztáros, Antal Ferenc és Kató Mihály tanácsstagok, Mészta László, Dávid András, Ráduly Antal, Ferenc Béla, Kórody Mihály, Miklós Gyula, Gáspár József, Jakab Sándor, Bernád Géza választmányi tagok. A napirend során a céh elhatározta egy kultur- és egy sportszakosztály létesítését, amelynek vezetését Dávid Sándor és Luca Péter vállalták el.

Akasztott nő holttestét találták egy tömeglakásos ház udvarán. Bucuresti. Saját tud. A bucuresti Str. Frunzei 39. szám alatt, egy sok lakó által lakott udvar közös félreesőhelyén csúrtörtőn reggel egy ismeretlen nő holttestét találták meg, aki a helyiség gerendájára akasztotta fel magát. Az egész környéken senki sem ismeri. A nyomozás, amely az éjjeli órákig tartott, nem tudta még megállapítani kiletét. Nem lehetetlen, hogy bűntettől van szó, mert a hulla fején egy úteből származó sebet találtak.

A JÖVŐ HÉTEN FOGLALJA EL HIVATALÁT A HELSINKII ROMÁN KÖVET. Bucuresti. Saját tud. Fred Nenu helsinkii követ a jövő hét folyamán utazik el hivatalát elfoglalni.

KÜLÖN VASUTI KOCSIK VISZIK A KOLOZSVÁRI PÜSPÖKSZENTELÉSRE A BRASSÓIAKAT. Brassó. Saját tud. Nagy örömmel fogadták a brassói katolikusok a püspökszentelés híret és már igen sokan készülnek a kolozsvári szép ünnepségre. Mint értesülünk, a brassói plébánián már többen jelentkeztek és meg van a remény arra, hogy esetleg egy vagy két külön vasuti kocsit fognak az utasok rendelkezésére bocsátani. Ezen esetben az utazás is olcsóbb lenne, amennyiben féláru jeggyel is lehetne utazni. Felkérjük azokat, akik a kedvezményre igényt tartanak, hogy szándékukat a brassói plébánián a hivatalos órák alatt, jan. 30-ig jelentésük be.

Zürichi zárlat. Párizs 11.69 háromnegyed, London 20.73 fél, Newyork 442.68, Brüsszel 74.85, Milánó 23.30, Amszterdam 240.50, Berlin 177.20, Szófia 540, Prága 15.16, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucuresti 325.

A NAGYVÁRADI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG FELHÍVÁSA A NYUGDIJASOKHOZ. A pénzügyigazgatóság ezután hívja fel a nyugdíjasok figyelmét arra, hogy az 1939 januári nyugdíjakat csak azoknak a nyugdíjasoknak fizetik ki, akik a rendőrségtől kapott bizonyítvánnyal igazolják, hogy életben vannak, nem foglalnak el semmilyen állami állást, hogy nem szerepelnek az idegen állampolgárok listáján és hogy az özvegyek nem mentek-e másodsor is férjhez. A januári nyugdíjak kifizetésének időpontját később teszik közözzé a lapokban. A pénzügyigazgatóság már jóelőre figyelmeztet minden nyugdíjast, hogy a fenti rendelkezéseket szigorúan betartják és senkivel nem tesznek kivételt. Főlegesen tehát bármilyen intervenció vagy közbenjárás ebben az irányban.

VÁSÁRHELYI JÁNOS REFORMÁTUS PÜSPÖK KÖZBENJÁR BUCURESTIBEN A KONGRUA EMELESE ÉRDEKÉBEN. Kolozsvár. Saját tud. Vásárhelyi János, Erdély református püspöke tegnap délelőn Lódr Ferenc közigazgatási és dr. Illés Gyula tanügyi előadók társaságában Bucurestibe utazott. A református püspök fővárosi látogatása során érintkezést fog keresni az illetékes kormánytényezőikkel egyházi és iskolai kérdések megtárgyalása végett. Vásárhelyi János püspök elsősorban is a lelkészek súlyos helyzetét kívánja feltárni illetékesek előtt. A lelkészek ugyanis még a mai napig nem kapták meg a kormánytól beígért kongruemelését.

Február elején kezdődnek a magánvizsgák. A „Partenie Cosma” nagyváradai kereskedelmi liceum igazgatósága értesíti a magántanulókat, hogy a félévi magánvizsgák az iskolában febr. 1-én kezdődnek és február 10-én végződnek. A magántanulók kötelesek az iskola titkárságánál a kötelező tananyag munkarendjét megtekinteni.

Megvonják azoktól a trafikengedélyt, akiknek zsidó társuk vagy elárúsítójuk van. Temesvár. Saját tud. A monopóligazgatóság hat temesvári és két lippai dohánytözsde engedélyét február 1-i érvénnyel visszavonta. Miután az érdekelteknek kézbesítették a vonatkozó végzést, kiűnt, hogy olyan dohánytözsde engedélyt vonták meg, akiknek zsidó társuk vagy elárúsítójuk van. Az engedélyeket árlejtés útján adják ki újra és hír szerint a volt tulajdonosoknak azok megszerzésében elsőbbségi joguk lesz, ha új társat vagy elárúsítót szereznek. Ertesülésünk szerint a monopóligazgatóság intézkedése nem érinti azokat a trafikengedélyeket, amelyek közvetlenül zsidók nevére szólnak.

Katonai jelentkezések Nagyváradon. Tartalékos tiszték a következő sorrendben jelentkeznek: G betűsök január 21 és 23-án. H betűsök január 26-án. Legénységi állományban levő tartalékosok jelentkezése: Január 21-én az 1930. évfolyambeliek N-től Z-ig. Január 23-án az 1929. évfolyambeliek A-tól M-ig. Január 25-én az 1929. évfolyambeliek N-től Z-ig. Január 26-án az 1928. évfolyambeliek A-tól M-ig.

Elkésztett fellebbezésével egy elbocsátott vasutas. Nagyvárad. Saját tud. Szabó Károly véglegesített nagyváradai vasuti munkást fegyelmi uton elbocsátottak állásából a hivatalos nyelven tudása miatt. Szabó Károly fellebbezett a fegyelmi döntés ellen. Ügyét most tárgyalta a tábla. Dr. Kalas László, az elbocsátott vasutas képviselője utalt arra, hogy Szabó Károly annak idején sikeresen tette le a nyelvvizsgát és emiatt nem törvényes a CFR intézkedése. — A tábla az érvelések ellenére, mint elkésztett, elutasította a kisebbségi vasutas fellebbezését.

Feljegyzések

Sikoltozva konganak a harangok... Hőhordó legények vágatnak izzadt lovakon... Az útát égő falvak tüze világítja... A frissen hullott havat meztelen lábbal tapodja a menekülő siralmas serege... Haldokló férfiak az útszéli... A falvak utcáján butor, gabona, ruha, ami kihullott a zsákmányt hurcoló szánokból... A tatár azonban már fut... Körülötte felsorakozott az éjjeli őrműből felriasztott székely népfelkelés... Lőfők, gyalogosok, vezérek... A győzelem teljes, a 7000 rabszóra fűzött székely szabad... A tatár soha többé nem tör rá a nehéz munka után békésen pihenő székelysége...!

1694 február 15-én történt mindez, 250 esztendeje ideztova. Nagy Borbála kis regényében, mely „A Xántus-ölgyi útközvet” címet viseli, mégis akkora drámai erővel, olyan világosan és elevenen pereg le szemünk előtt a szörnyű nap, mintha ott állanánk valahol a csiki fenyvesek szélén s a hidegtől, meg a borzalmas látványtól dermedt tagokkal s tágra meredt szemekkel néznők, hogy: Ur Isten, mi történik itt...? Emberek és asszonyok, fiatalok és vének élnek és mozognak előttünk, pedig csak néhány szín, néhány izgatott szóváltás az egész, ami életre kelti őket s éppen ilyen igaz és valóságos a haláluk, amikor pedig már nem is szólnak többet...!

Nem tudom azért van ez így, mert jól ismert falvak adják a színteret, az emberek pedig, kik itt tréfálkoznak, szótvaltanak, verekszenek s meghalnak, csupa ismert nevet hordoznak, neveket, melyek ma is élő emberek leírt arcát jelentik, arccokat, melyek a név intésére elénk állanak s bizonyosan ugyanolyanok, mint azok a régiak, melyekről piros vér folyt a patyolat hóra, — vagy pedig azért, mert Nagy Borbála született művésze a leírt szónak, eszköze pedig a biztos egyszerűség, melynek nincs szüksége képek halmozására, lelkiállapotok hosszas magyarázatára, mert a szájába adott szavakkal, a helyzeteknek a beállításával, a mozdulatok és indulatok elindításával nemcsak megrázón jellemez, hanem minden mondatot, minden képet, minden helyzetet drámai feszültséggel tölt meg.

Sajnáljuk, hogy csak elvétve, csak nehezen vesz tollat a kezébe Nagy Borbála. Nála jobban senki sem tudná a székely múlt halódó emlékeit életrekelteni és a kivesző rétegek helyében az irodalom eszközeivel új életre kelteni népének lelkében és ezzel a multat, annak sok hősi szépségével, tanulságával együtt élő s ható valósággá tenni, mely eleven, hatékony kapcsolatban álljon a most élő nemzedék lelkével, gondolatvilágának alakulásával, kötelességteljesítésének mértékével.

A népi kötelesség ma nem harcra, hanem munkára hív. Mindkettőnek azonban közös a forrása: a nemzeti öntudat, a közösség kötelességeinek mélyesége, eleven, természetes átérzése. Ezt a forrást pedig semmi sem tudja annyira tisztán tartani, mint az olyan irodalom, melynek Nagy Borbála kis könyve példát állít és utat mutat.

Dicséret és elismerés illeti a Kath. Népszövetséget, hogy ezt a kis szikrázó gyémántot füzetenként 3 leírt (!) közkincsé akarja tenni. (Skin.)

Óvatosságból minden háztulajdonos nyujtsa be a folyó hó végéig házadó deklarációját. A nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben dr. Pop Romul és dr. Lengyel Zsigmond elnökök felkeresték Horia Niculescu inspektort, mint a behajtási adminisztráció vezetőjét és tőle felvilágosítást kértek a háztulajdonosi adóval való mások benyújtása tárgyában. Az inspektor ur kijelentette, hogy bárha a legnagyobb valószínűség a mellett szól, hogy a folyó évben új házadó kivételek nem lesznek és ezt a miniszterium által kibocsátott rendelet is, amely az adóvallomástételre kötelezett adózókat felsorolja, valószínűsíti, úgy ennek ellenére, miután az eddigi házadóznak az új kincstári évről átvitelét tárgyzó rendelet törvény mindezeideig meg nem jelent, ezért nézete az, hogy óvatosságból minden háztulajdonos adja be az előírt időn belül a házadóvallomásokat is. A Háztulajdonosok Szövetsége.

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénzelőzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!
LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

A „Cigány” — cigány szereplőkkel. Torda. Saját tud. Nem mindennapi és mégis egészen stilszerű műkedvelői színelőadásra készülődnek Tordán az iskolázott és jelentős kulturétét élő cigányifjak és lányok. Vállalkozásuk egyben megható humánus gesztus is. Szigligeti örökszép remekét: a Cigány című népszínművet közelebbről előadják csupa cigány műkedvelő szereplők. A darab betanítására s az előadás rendezésére Zalányi György tordai református iskolai igazgatót kérték fel, aki e tisztséget örömmel vállalta. Az előadás jövedelmével a szegény cigány iskolás gyermekeket ruházzák fel.

Megállapították a szatmári szeszcalás bűnöseinek személyazonosságát. Saját tud. Ismeretes, hogy a szatmári szeszcalosztónál nagyarányú visszaéléseket fedeztek fel. Galin Dumitru pénzügygazdát Scherer Joan felügyelő társaságában szombatra virradó éjezaka kiutazott a megyébe, ahol a szatmári szeszcalosztó által üvegezett, eladásra kerülő tisztaszeszt a kocsmákban és az üzletekben ellenőrizte. A pénzügygazdát megállapította, hogy az egy literes üvegek helyett a szeszcalosztónál kilenc deciliteres üvegeket használtak és a szeszt, amelynek 15 fokosnak kellett volna lenni, 82—85 fokra gyöngítették. Az így megtagarított fölösleget a közönség kárára, a bűnösök tették zsebre. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy a szeszcalosztó Croitoru Constantin nevű raktárfőnöke összejátszott Constantiu Gheorghie tisztviselővel és a csalást ketten követték el. A megtévedt tisztviselőket csütörtökön felfüggesztették állásukból. A bíróság fog feletük ítéletet mondani.

ÜTLETES BANKJEGYHAMISÍTÁS CSEHSZLOVÁKIÁBAN. Prága. Az Egyesült Államokban magyszabású bankjegyhamisítás nyomára jöttek. A hamisítók szétvágtak kisebb bankjegyeket és azokat úgy ragasztották össze, hogy nagyobb címletű bankjegyek lettek belőlük. A hamisítás szálai Csehszlovákiába vezettek. A newyorki rendőrség ezért Prágába is kérte a nyomozás bevezetését. A prágai rendőrségnek sikerült felderíteni a bűnösöket és le tartóztatnia *Vieksorek* Jan nevű fiatalembert, aki a bankjegyeket hamisította. A hamispénzek terjesztői elmenekültek.

Egyévi fogházra ítélték Aczél Lidia bárónőt. Kolozsvárról jelentik: Élénk érdeklődés mellett tartotta meg a katonai törvényszék Aczél Lidia bárónő tiltott határátlépési, valamint dr Róth Hugó és fia kolozsvári ügyvédek bűnpártolási perének tárgyalását. Aczél Lidia bárónő — mint ismeretes — utlevél nélkül érkezett Romániába és az itteni hatóságok ezért őrizetbe vették és eljárást indítottak ellene. Dr Róth Hugó és fia dr Róth Bódog ellen, ügyfelük Aczél Lidia bárónő ügyének egyik előbbi tárgyalása folytán indult eljárás, mert kiderült, tudomással bírtak arról, hogy a vádlott utlevél nélkül jött az országba. A csütörtökön megtartott főtárgyaláson Aczél Lidia bárónő vallomásaiban előadta, hogy örökösödési ügyben jött az országba, míg a per során vád alá helyezett ügyvédek azzal védekeztek, hogy szakmai titoktartás kötelezte őket a bűnpártolásra. A tárgyaláson megjelent az ügyvédi kamara kiküldöttje is, aki bejelentette, hogy a kolozsvári ügyvédi kar foglalkozott dr Róth ügyvédek ügyével s egy találta, hogy az ügyvédi titoktartás halgatásra kötelezte őket. A perbeszédnek elhangzása után a katonai törvényszék tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette az ítéletet, mely szerint Aczél Lidia bárónőt egy évi fogházbüntetéssel és büntetésének letöltése után az országból való kiutasítással sújtotta. Róth Bódog dr fia tal kolozsvári ügyvédet három, apját dr Róth Hugót pedig kéthónapi fogházra ítélték. Aczél Lidia bárónőnél egy hónapot dr Róth Bódognál nyolc, dr Róth Hugónál pedig 5 napi vizsgálati fogságot betudtak a büntetésbe. Az ítélet ellen a védők fellebbezést jelentettek be.

Temetés. Tóth Sándor kocsiagyártó iparos 78 éves korában Nagyvárdon meghalt. Temetése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”.)

Betörők egy élelmiszerüzletben. Temesvár. Saját tud. A városháza egyik szárnyépületében lévő „Zsuzsi” élelmiszerüzletben betörők jártak. Felnytították az asztalfiókot, amelyben az üzlet tulajdonosnője a pénzt tartotta. Adóra és más célra előkészítve összesen huszonegyezer lei volt a fiókban, ezt a betörők az utolsó leig elvették. A betörők az udvar felőli ajtón át hatoltak be, amelyet reggel nyitva találtak. A nyomozás elsősorban tisztázni kívánja, hogyan kerültek a tettesek az udvarba? Abban az épületszárnyban van elhelyezve az egyik városi adóhivatal is, úgy hogy megfelelő felügyeletről is gondoskodott a város.

Anna May-Wong főhadnagy ur. Anna May-Wong, a bűbajos moziművész nő előlépett: főhadnagy lett. Nem valamelyik filmcselekményben, hanem a kínai háború véres színpadán. Ő az egyetlen kínai nő, akinek megengedte a hadvezetőség, hogy magára ölthesse a tiszt zubbonyt, hogy egyenruhában járhasson. Meg is érdemelte May-Wong ezt a kitüntetést, mert igen nagy szerepet játszik hazája önvédelmi harcában. A szépséges művész nő e pillanatban a főhadiszálláson tartózkodik, fontos beosztása van és kitűnő nemzetközi kapcsolatait arra használja fel, hogy hazájának hasznos szolgálatakat tegyen. Legközelebb Amerikába indul, ahol a Nobel-díjas Pearl Buck regénye filmváltozatának főszerepét fogja alakítani. A politikát azonban ott sem fogja elhanyagolni, mert közben propaganda-előadásokat tart majd a csinos főhadnagy ur. az amerikai népet akarja Kína megsegítésére rábírni May-Wong, ami számára annál valószínűbb, mert ő ott nagyon népszerű.

Háromszáz munkanélkülit segít az Kolozsvár város. Saját tud. Lapunk egyik legutóbbi számában részletesen foglalkoztunk a kolozsvári munkanélküliek helyzetével és felsegélyezésükre irányuló akció eddigi eredményével. Örömmel állapítjuk meg, hogy Kolozsvár városi tanácsa és elsősorban dr Bornemisa Sebastian polgármester belátta a segélynyújtás sürgősségét s minden intézkedést megtett a segélyek kiosztására. A munkanélküliek segélyező bizottság tegnap ülést tartott és felülvizsgálták a szakszervezetektől bekért munkanélküli állók névsorát. A bizottság a névsor felülvizsgálása során 80 családot, összesen körülbelül 300 személyt talált segélyezésre méltónak. Ezeket a tél folyamán tűzfűzők, liszt, babhoz és zselírakvalóhoz juttatják. Ezeket a segélyeket még a hét folyamán ki is osztják. Szó van még az aggkor és rokkantság miatt keresetlenül állók segélyezéséről is. Ezeknek az összeírása még nem fejeződött be.

Raynal ezredes, aki a verduni harcokban, különösen Vaux erőd védelmében tüntette ki magát, most meghalt. A háborús gáz husz év múlva ölte meg. U. i. a háborúban gázmérgezést kapott, de rendkívül erős szervezete mindmáig ellenállt s csak most, egy szívroham ölte meg.

Nehézségek a szatmári nyugdíjasok januári illetményének folyósítása körül. Saját tud. A törvény értelmében a nyugdíjasok január hónapban kötelesek igazolni, hogy még életben vannak. Az igazolás egy egész évig érvényes. A pénzügyigazgatóságok nyugdíjosztályai az igazolvány kiállítására vonatkozólag a központtól utasítást szoktak kapni, amit továbbítanak a város vezetőségéhez, mint az életbenléti bizonyítványt kiállító hatóságokhoz. Szatmáron mintegy 1200 nyugdíjas van. A városnak tehát ennyi igazolványt kell kiállítani ebben a hónapban. A központtól azonban az igazolványokra vonatkozólag még nem érkezett semmiféle utasítás. Tekintettel arra, hogy a nyugdíjfizetés rendszerint a hónap 25-ik napján szokott megtörténni s mivel a pénzügyigazgatóság a bizonyítvány bemutatása nélkül január hónapban az illetményt nem folyósítja, a szatmári nyugdíjasok nyugtalanul tekintenek a jövő elé. A város ugyanis néhány nap alatt képtelen 1200 bizonyítványt elkészíteni, viszont a kibocsátást addig nem kezdhetik meg, amíg a nyugdíjközpon utasításait nem ismerik. Valószínű, hogy a pénzügyigazgatóság valamilyen áthidaló megoldást talál, nehogy a helyzet a nyugdíjasokra nézve hátrányos legyen és illetményük nélkül maradjanak.

BEKÜLDÖTT HIREK

A nagyváradi római katolikus tanítók farsangi estélye. Felekezeti és nemzetiégi különbség nélkül szívesen ad találkozt egymásnak a város urti társadalmá a római katolikus tanítók hagyományos évi táncestélyén, amely az első kitűnően sikerült mulatság után a legnagyobb értékűre tarthat számot. A rendezőség teljes mértékben rá is szolgált erre az érdeklődésre s minden lehetőséget elkövet, hogy a zártkörű és házias jellegű mulatságon mindenki jól érezze magát. Gonddal összeválogatott és színvonalas előadás vezet be mindenkor a táncot, a fiatalság részére kitűnő zenekar húzza a „talp alá a viót” a „borisszákknak” pedig elsőrangú italok állnak a rendelkezésére. Az idei farsangzáró táncmulatságot annál is nagyobb érdeklődés előzi meg, mert ez lesz a tizedik tanítóból s így a mulatság leleményes rendezői külön meglepetéseket tartogatnak azok részére, akik egy kedélyes éjszakára el akarják felejteni napi gondjaikat. A közelgő táncestély — jelek szerint — felülmúlja majd az eddigi kitűnően sikerült tanító-bálokat is s kétségtelen, hogy az idei farsang egyik legszebb és leghangulatosabb táncmulatsága lesz.

* **Sasok Turista Egyesülete** folyó hó 22-én, vasárnap délután 5 órakor a Duca-utca 9. számú házban táncos teadélutánt rendez. Ennek keretében belül az egyesület elnöke seprősi Czárán Gyula természetjáró apostol életéről és működéséről fog megemlékezést tartani.

Nagyváradi iparosok közgyűlése. Felhívjuk a nagyváradi építőiparosok, vas- és fémaparosok és villanyyszerelő és a farnagymunkáló iparosok csoportjainak iparosait, hogy f. hó 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a nagyváradi Építőiparosok Szövetségének Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségekben a céhek szervezésére ismertető közgyűlést tartunk, amelyen Horea Teodor román nyelven és Pop Alexandru magyar nyelven tart előadást, amelyre a fentnevezett iparosok föltétlenül megjelenését kéri a Bihar megyei Román Iparosok egyesülete és a nagyváradi Építőiparosok Szövetségének szervezőbizottsága.

A Nagyváradi Katolikus Legényegylet 1939 február 5-ikén nagy műsoros farsangi bált rendez, amelynek városunk keresztényi társadalmát szeretettel meghívja a Rendezőség.

A brassó-bolonyai katolikusok jól sikerült műsoros délutánt rendeztek a kápolna alatti kultúrteremben. A műsor keretében Bodó Jucika, Imre Lajos, Imre Jenő, Kedves Mariska, Márton Imre, Demény Béla, Körne Gusztáv, Dobanu Kató és Szentpáli Kató két pompás vigjelenetet adtak elő sok készséggel és tudással. Nagyon szellemesek voltak Bitay Pál aktuális rigmusai Molnár József, a bolognaiak világi vezetője ez alkalommal „Katolikus szellem” címen tartott előadást, amelynek vezéreltével bejelentette, hogy a jelenlegi estélyt 39 férfi rendezte, akik összesen 4 ezer leles adománnyal járultak hozzá az anyagi sikerhez. Bejelentette továbbá, hogy az estély tisztá jövedelme a bolonyai kápolna harang, illetőleg toronyalapját szolgáltatja. Ehhez az alaphoz Gáspárek János 10 ezer leles adománnyal járult hozzá és egyben ígéretet tett, hogy nyugdíjából havonként 500 leit fog adni mindaddig, amíg a torony elkészül és benne az új harang megszólal. Az áldozatkész bejelentés nagy elismerést váltott ki.

A brassói római katolikus Nőegyesület jan. 21-én tartja táncestélyét Szalkay Piroska táncművész nő bemutatás számával a Redout összes termeiben. Kerek zenekara muzsikál. Az engedély reggelig szól.

RÁDIÓ

Vasárnap, január 22.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istenisztelet közvetítése. Egyházi zene és egyházi előadás. 12 A katonai előkészítő nevelés órája. 13 Hírek. 13.10 A Predescu-zenekar hangversenyének közvetítése. 14.10 Hírek. 15.20 Mezőgazdasági szakelőadás. 18 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének közvetítése. 19 Előadás a hétről. 19.15 Gramofonlemez adása. 20 A nemzet órája. 20.15 Gramofonlemez közvetítése. 21 Lortzing: A fegyverkovács című opera közvetítése. A szünetekben hírek adása. 23.30 Gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9 Hanglemez. 9.40 Hírek. 10-10.55 Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet: dr. Dudás Bálint mondja. 11-12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet Strommer Viktorin dr. úr, a pápát mondja. 12.15-13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Magócs Károly. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 15 Hanglemez. 16 Gazdáknak. 16.45 Cigányzene. 17.30 „Magyar költők a Felvidékről”. Előadás. 18 Zene-előadás. 19 „Finnek és magyarok”. Előadás. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 21 Sport. 21.10 Hangképsorozat. 22.40 Hírek. 23 „Téli sport Kassa környékén”. Beszél: Pluhár István. 23.35 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Jazz. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

Hétfő, január 23.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Bemutatók. 18.40 Popescu énekes hangversenyének közvetítése. 19 Felolvasás. 19.15 Fuvósötös. 19.40 Balalajka zene közvetítése. 20 Felolvasás. 20.15 Gluck: Orpheus című operájának közvetítése gramofonlemezeken. 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Vendégül zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Zongoraszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az I. honvédegyalozgerezd zenekara. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Esztergomtól Kassáig”. Felolvasás. 18.30 Énekszámok. 19.20 Cigányzene. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.45 „Isten rabjai”. Hangjáték. 22 Beszélő zenekar. 22.40 Hírek. 23 Hegedűszámok. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 Hanglemez. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

Kedd, január 24.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Műszaki üzenetek. 18.15 A cserkészzenekar hangversenyének közvetítése. 19 Felolvasás. 19.15 Román népdalok és táncok. 20.05 Felolvasás. 20.20 A Carmen-énekkar hangversenyének közvetítése. 20.45 Felolvasás. 21 Készítők. 21.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Foescu basszus és Cretzoi-Tassian szopránénekesek közreműködésével. Ünnepi hangverseny Galatiból. 22 Hírek. Majd: Felolvasás. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Filmrészletek. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.10 A szalonzenekara. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Pálffy János gróf lovasrohama”. Előadás. 18.30 Hegedűszámok. 19 „Madonna”. Elbeszélés. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „Gioconda”. Dalmű. 21.23 Hírek. 22.15 Hírek. 23.20 Hírek német és olasz nyelven. 24.05 Hírek angol és francia nyelven. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Szerda, január 25.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének közveti-

tése. 19 Különböző népek dalai. Savagin és Stirbei énekesek. Lupu cello- és Prunner zongoraművész. 20 Felolvasás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 20.50 Felolvasás. 21.05 Atanazov és Cantacuzino zongoraművész. Kézongorán. 21.35 Teodorescu négyes. 22 Hírek. 22.15 Szimfonikus gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Vendégül zene. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A mandulák”. Orvosi előadás. 18.30 Zongoraszámok. 19 Cigányzene. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30 „Aranyvirág”. Daljáték. 22.40 Hírek. 23 Jazz-hármas. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 Operaházi zenekar. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

Csütörtök, január 26.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekóra. 19 Időszaki anyagok. 19.17 Gramofonlemez. 20 Felolvasás. 20.15 Híres énekes gramofonlemezei. 21 Felolvasás. 21.10 A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. A szünetben: hírek adása. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Háztartási tanácsadó. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Országos Postászenekar. 19 Felolvasás hanglemezekkel. 19.40 Hanglemez. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „Don Juan”. Dalmű. 22.05 Hírek. 23.35 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Péntek, január 27.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok.

13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. 18.55 Felolvasás. A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Stadelman orgonaművész közreműködésével. Közvetítés az evangélikus templomból. 20 Felolvasás. 20.15 Csembalólemez. 20.35 Közvetítés az Operaházról. A szünetekben: Hírek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Hanglemez. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Télen a fővárosban”. Hangképek. 18.30 Zongoraszámok a magyar-német művészcsero keretében. 19 Sportközlemények. 19.10 „Ukránia”. Előadás. 19.35 Cigányzene. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.45 „Kemény idők ércdalai”. 21.20 Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.55 Kültügyi negyedóra. 22.40 Hírek. 23 Dán kamaranégyes. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Szombat, január 28.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Cserkészzenek. 18.15 A munka és örömszervezet órája. 19.15 A Luceafarul zenekar hangversenyének közvetítése. 20 Felolvasás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21 Üzenetek. 21.15 Corologos tánczenekar. 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Tánczene. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.20 Mesék. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mit üzen a rádió? 18.30 Magyar nóták cigányzenével. 19.20 „A felvidéki munkás új kenyeré”. Előadás. 19.40 Indulók. 20.05 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.20 Kedvelt hanglemez. 20.50 „Pehelyké”. Színmű. 22.40 Hírek. 23 Jazz. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Operaházi zenekar. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

Felesége és fia rablógyilkossággal vádolnak egy bántásági földművest

Ki gyilkolta meg az agg gátaljai lelkész-párt? Halálbüntetést kap a tettes

Temesvár. Saját tud. December elején ismeretlen tettesek Gátalja községben borzalmas kegyetlenséggel rátámadtak Imre Árpád hatvankilenc éves nyugalmazott református lelkészre és annak hetvenhárom éves feleségére. Az agg házaspárt fejzecsapásokkal terítették le s miután a tettesek a lakásban mindent felforgattak, a szekrények tartalmát feltúrták, nyomtalanul eltűntek. Az esetet egy Csapó Erzsébet nevű leánya fedezte fel, aki naponta tejet szokott hozni az Imre-házaspárnak. Ugy Imrét, mint a feleséget eszméletlenül találták a lakásban. Az asszony kettő volt hasítva, a férfinek is szamos súlyos fejsze volt. A házaspárt a temesvári mentők szállították el, Imréné azonban még a kórházba való szállítás közben meghalt. Két nap múlva Imre Árpád nyugalmazott városi református lelkész is meghalt, anélkül, hogy eszméletét előbb visszanyerte volna és a gyilkosságra vonatkozólag felvilágosítást adhatott volna.

A hatóságok megállapították, hogy rablógyilkosságról van szó. Hogy a gyilkosok mit raboltak, nem lehet tudni, miután senkinek sem tudja, hogy Imréknek mennyi pénzüik volt. A hatóságok a lakás különböző helyein kisebb-nagyobb pénzüsségeket találtak eltéve, összesen háromezeröttszáz lejt.

A nyomozás eddig nem járt eredménnyel.

Eleinte cigányokat gyanúsítottak a tett elkövetésével, de ezek alibit tudtak igazolni. Majd az egyik gátaljai földművesre hárult a gyanú, mivel az illetőt akkoriban az Imrék háza közelében fejszével látták. Ez a nyom is hamisnak bizonyult s már-már holtpontra jutott a nyomozás, amikor most váratlan fordulat következett be.

A gátaljai csendőrségen megjelent egy asszony egy fiatal legény kíséretében és közölte, hogy tudja, ki volt a kettős rablógyilkosság tettese. Nem más az, mondotta az asszony, mint a saját férje, Prodan Ioan ötven éves gátaljai lakos. Ezt az állítást a fiatal legény is megerősítette: Prodan Ioan fia. **Prodan a felesége és a fia jelentették fel.**

A csendőrség a gyanúsítottat azonnal letartóztatta. Prodan azonban váltig tagadja a tettet és hangsúlyozza, hogy a feljelentés feleségének és fiának bosszúműve. Az asszony és a legény ezzel szemben továbbra is fenntartják súlyos állításukat és váltig arra hivatkoznak, hogy Prodan maga mondta el nekik a dolgot.

Prodan beszállították a temesvári ügyészséghez.

Amennyiben rábizonyul, hogy ő követte el a rablógyilkosságot, előreláthatóan halálbüntetés vár reá!

LEGUJABB

Franco tábornok vakmerő vállalkozása

A nemzetiek vezére bombazápor kíséretében átrepült Barcelona felett

Taragosából jelentik: Franco tábornok, aki személyesen irányítja a kataloniai támadást, Devila tábornok kíséretében elrepült Barcelona felett. A léghárító útegek ágyutüz alá vették Franco tábornok repülőgépét, de azt egyetlen találat sem érte. Barcelona egyébként válságos na-

pokat él. A belpolitikai helyzetben is teljes zűrzavrr uralkodik.

Barcelonából jelentik: Negrin köztársasági elnök Royo tábornokkal elhatározta, hogy Barcelonát 15 kilométeres vasóvezetettel veszik körül, mint annakidején Bilbaot. Az új erődjürü építésére már sokezer embert mozgósítottak.

Tizenegyezer rendőr áll készségben az irországi rejtélyes robbantások miatt

Chamberlain miniszterelnök fia Irországban van körúton. Az egyik ír városkában ismeretlen tettesek éppen azt az épületet robbantották fel, amely mellett Chamberlain Frank tartózkodott. A fiatal Chamberlainnak szerencsére semmi baja se történt

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök fia Irországban van körúton. Az egyik ír városkában ismeretlen tettesek éppen azt az épületet robbantották fel, amely mellett Chamberlain Frank tartózkodott. A fiatal Chamberlainnak szerencsére semmi baja se történt. De Valera ír miniszterelnök fő kormánybiztosa útján sajnálatát fejezte ki Chamberlain angol miniszterelnök előtt fia, Frank Chamberlain ellen elkövetett merénylet miatt.

Frank Chamberlain különben a merénylet után kijelentette, hogy egy csöppet sem ijesz-

tette meg az éjszakai robbanás, mert utána egész nyugodtan visszafeküdt ágyába. Irországi útját is folytatja.

Egész Irország területén 11 ezer felfegyverzett rendőr őrzi a fontos középületeket és folytatja a nyomozást a merényletek elkövetőinek föl kutatására. Az ír fővárosban tegnap az a hír terjedt el, hogy merényletet akarnak elkövetni a Londonba induló expressz ellen. Végigkutatják az egész vonatot, de semmi gyanusítást nem észleltek.

Népünnepély a bélyei vadászkastély előtt Ciano gróf tiszteletére

A jugoszláv föld egyszerű népe ragaszkodó szeretettel fogadta az olasz külügyminisztert

Belgrádból jelentik: A csütörtöki bélyei vadászat délelőtt 10 órakor kezdődött és délután fél hatig tartott. Este a bélyei vadászkastélyban vacsora volt, amelyen kölcsönös pohárköszöntők hangzottak el Ciano és Stojadinovic miniszterelnök részéről. Vacsora után a környező községek falusi lakosai színes népviseletükben szerb néptáncokat mutattak be a vendégeknek. Meleg ünneplésben részesítették Ciano külügyminisztert és lelkesen éltették Olaszország vezetőit. Ciano gróf és Stojadinovic miniszterelnök később a táncolók közé ment és közlő nézte a nép mulatságát.

A belgrádi lapok az olasz külügyminiszter látogatásával foglalkozva mindenekelőtt azt a meleg fogadtatást és ünneplést emelik ki, amelyben a föld egyszerű népe részesítette Ciano gróft. Megjegyzik a lapok, hogy az olasz külügyminisztert is mélyen meghatotta a rendkívüli barátságos fogadtatás. Az államférfiak közötti megbeszélésekhez a belgrádi sajtó nem tűz semmi kommentárt.

ANGOL SAJTÓVÉLEMÉNY A BÉLYEI TALÁLKOZÓRÓL.

Londonból jelentik: Az angol sajtó tartózkodó magatartással ír a bélyei találkozórol. Azonban valamennyi lap egyetért annak a megállapításában, hogy Olaszország, Magyarország

és Jugoszlávia egymás iránti helyzetét akarja rendezni.

A „Times” szerint Olaszország a közép-európai helyzet rögzítésére törekszik. A News-Cronicle abban az értelemben ír, hogy Olaszország mindenekelőtt a jugoszláviai és a romániai kisebbségi népcsoportok ügyei rendezésére törekszik.

CIANO KIHALLGATÁSON PAL HERCEGNÉL.

Belgrádból jelentik: Ciano jugoszláviai látogatásáról és a tanácskozásokról szombaton adnak ki hivatalos jelentést. Az olasz külügyminiszter szombaton kihallgatáson jelenik meg Pál kormányzóhercegnél, aki ebédet ad tiszteletére.

Nagy feltűnést keltett, hogy sem a belgrádi, sem a zágrábi sajtó nem kommentálja a megbeszéléseket, csak a külföldi lapok véleményét adják tovább.

NAGY DERÜLÁTÁSSAL IRNAK AZ OLASZ LAPOK CIANO JUGOSZLÁVIAI ÚTJÁRÓL.

Rómából jelentik: Az olasz lapok részletesen foglalkoznak Ciano gróf jugoszláviai útjával. Azt írják többek között, hogy Ciano útja és fogadtatása valóságos diadalút. A tárgyalásokról is nagy derülátással írják és ezeket általános bizalom kíséri. Az olasz lapok szerint a

tárgyalások anyaga minden kérdést felölel és az a célja, hogy úgy Jugoszlávia, mint Magyarországra nézve. Tudni vélik azt is, hogy az ukrán kérdés is szóba kerül, továbbá arról is szó lesz, hogy a Balkán-egyezményt revidálni kell. A magyar kisebbségek helyzetéről is beszéltek.

Párizsból jelentik: A francia fővárosi sajtó véleménye szerint, Ciano jugoszláviai útjának a célja, hogy úgy Jugoszlávia, mint Magyarországot hozzácsatolják a Róma-Berlin-tengelyhez. Továbbá, hogy közeledést hozzon létre Belgrád és Budapest között.

Schacht német birodalmi bank elnököt felmentették állásától

Berlinből jelentik: Hiller kancellár dr Schacht birodalmi bankelnököt fölmentette eddigi tisztségéről és helyébe Funk gazdasági minisztert nevezte ki. Schacht tovább is tagja marad a kormánynak, azonban mint államminiszter külön feladatokat fog végezni. Kormányhoz közellátó körök értesülése szerint Schacht rövidesen rendkívül fontos megbízatásokat fog kapni.

A bucuresti Székely Társaság küldöttsége Dragomir Silviu kisebbségi kormánybiztosnál

Bucurestiből jelentik: Gyárfás Elemér dr, volt szenátor pénteken délelőtt kihallgatásra vezette Silviu Dragomir kisebbségi fő kormánybiztoshoz az alakulóban lévő bucuresti Székely Társaság vezetőségének három képviselőjét: Lőrinczy Géza unitárius lelkészt, Sándory Mihály dr ügyvédet és Papp Béla dr orvost. A küldöttség kérte a fő kormánybiztos, hogy támogassa a Székely Társaság megalakítását. A jogiszemélyiség megnyeréséért beadott kérelmet ugyanis a jövő hónap közepén tárgyalja a törvényszék. Kifejtették továbbá, hogy a megalakítandó társaság teljesen kulturális jelleggel akar működni és nem lesz politikai szervezet. Dragomir Silviu fő kormánybiztos meghallgatta a küldöttség kérését és kérésük támogatását megígérte.

Aptékhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

különbejárati butorozott szoba, fürdőszobával, egy vagy két személynak, esetleg ellátással is. Nagyvárad, Averescu-u. No. 37.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Singer varrógép,

keveset használt eladó. Ugyanott 1 és 2 szobás lakás kiadó. Nagyvárad Str. Codrilor 11.

Herbst

óra-, ékszeráruház. Regele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad, Doxa, Omeza ora 800-1000 lei és feljebb. Schaffhauseni ora 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Veszek arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat.

Szmoking,

alig használt, magas, vékony alakra eladó. Nagyvárad, Str. Paraului I. Károly király és Vlahuta-utca összekötő utcája.

Különféle

szavanként 3 lei

1 liter

tüzes peccsenye bor 12 lei. A „Magyar Lapok” előfizetőinek árengedmény. Jó Lajos fűszerüzletében. Nagyvárad, Tache Jonescu-utca 24. szám.

Allást nyel

szavanként 2 lei

Német

gép és gyorsírónót azonnalra keresünk. Ajánlatokat német nyelven, fizetés megjelölésével a kiadóba. „Perfekt” jellegre kérünk.